

Příběh paní Sohrové z Kolínské ulice napsala Jana Šrámková a ilustrovala Eva Volfová

A co má ženská dělat, když se rozvede? Neměla jsem kde bydlet, tak jsem šla na Národní třídu, kde byl nábor na práci s bydlením do jiných měst. Deset let jsem pak žila v Jeseníkách. Předtím v TUZEXu, teď jsem dělala na směny v Kovohutích Břidličná. Pak mě rodina zavolala zpátky, že se něco najde. A našlo, pracovala jsem rovnou na OPBH. Víš, co je OPBH?

Sama už to vlastně neví. Za zkratkami se vytrácejí slova, za vzpomínkami souvislosti, zůstávají barvy a vůně, vzory napletených svetrů, laskavost.

Obvodní podnik bytového hospodářství, je to tak, paní Sohrová? Na rohu Kolínské a Vinohradské mi přidělili byt s podmínkou domovnictví. Bylo za to málo peněz a těch povinností, ale syn už byl dospělý a já měla čas. Denně mít v pořádku dům a chodník, to není u rohového domu jen tak. Nejhorší byl sníh. Před prací, po práci, těch nohou, co na Vinohradské všechno zašlapou, a pak ty vrstvy ledu, odsekávat, dvacet pod nulou, ruce tě zábnu, byla jsem oddělaná. K domu dvorek s klepadlem, půda s pošlými holuby, prádelna, všechno zašlé, ale ručíš za to. A uhelné sklípky, jak příšerně to prášilo...

V hlase nostalgie. Žena, která zvládla půl života sama.

Ne, nikoho už pak nepotkala, proč taky? Měla jsem svůj byt a výdělek, korunu jsem sice obracela, na kosmetiku nebylo, ale jak hadrnice jsem nechodila a ještě našetřila synovi. Teď si říkám, byla jsem blbá, měla jsem si to užít sama.

V tom domě bývala odjakživa restaurace, taková lepší. V hlase hrdost. V bývalé mlékárně pak na chvíli otevřeli i pivnici, ale to už bylo moc. Kouřili a pili pod oknem, já byt v prvním patře, kuchyň i pokoj přímo na Vinohradskou.

Ten byt tam ještě je, ona už ne. Dva roky zůstává prázdný, kdoví proč, všechno to od sousedky ví. Volají si.

Jak jsem jezdila do práce? Počkejte chvíli, kdybych já... Někomu má za život třeba jen dvě místa, nebo jedno, jako sestra. Ale když je toho tolik, pak z toho člověk blbne.

Narodila se v Uruguayské, byt malinký a vysoko, tak rodiče zařídili Anglickou. Jenže pak se razí tunel k Hlavnímu nádraží a dům s pavlačí začne praskat. Rychlý přesun na Pankrác, moderní barák, všechno na elektřinu. Na konci války přijde nečekaný nálet, bratr zmizí do sklepa, ona popadne pod paží tříletou sestru, do druhé ruky evakuační kufřík. Chytne je to na chodbě, náraz vyrazí všechny balkonové dveře v mezipatrech z futer.

Rodina je v pořádku, v peřinách hlína a kamení ze zahrady. Ve třetím patře. Je únor, týden mrznou v malém zachovalém pokojíku, až je otcův zákazník pozve k nim. Je vrchním zahradníkem průhonického parku, obývá dvě komnaty zámku. V těch stráví dvě rodiny po třech dětech čtyři měsíce. Ale ten park! To byl zážitek!

Vážně, sestra bydlí na Pankráci doteď, já se provdala na Žižkov. Bydleli jsme naproti škole v Lupáčově, ale když se stavěla Olšanka, dům zbourali. Náhradní byt jsme dostali v Baranově.

Tohle slovo utkvělo, propadlo se hluboko do paměti, Baranova. Při vzpomínce na kterékoli bydlení skočí na jazyk jako první. Jenže pak Jeseníky a dál už to znáte. Tak jsem to vzala ze široka... Kdyžtak mě, prosím vás, zaražte!

Slovo *zaražte* vyslovuje vesele, na tři doby.

Jako popěvek, jako heslo.

Jako smích.

Jana Šrámková (*1982) je spisovatelka a scenáristka. Studovala teologii na Evangelikálním teologickém semináři, tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého a scénickou tvorbu na DAMU. Píše prózu, knihy pro děti a scénáře pro komiks, animovaný film a divadlo. Za knihu Hruškadottír získala Cenu Jiřího Ortena, za knihu Fánek hvězdoplavec Magnesii Literu a za animovaný film Tonda, Slávka a kouzelné světlo Českého lva.

Eva Volfová (*1979) je výtvarnice, ilustrátorka a pedagožka. Věnuje se obrazovým příběhům pro děti i jejich rodiče. Ve své tvorbě využívá textilní materiály, ze kterých vytváří příběhy. Proměňuje textilní struktury ve grafické. Kombinuje nové a staré textilie a kreslí nitěmi, ze kterých vytváří velkoformátové objekty.

To je moje místo

To je moje místo

„Domy a ulice v Praze 3 ožívají díky jejich bývalým obyvatelům a současným umělcům.“

Smyslem výstavního projektu realizovaného odborem sociálních věcí městské části Praha 3 je přinést téma respektu k životním příběhům starých lidí a jejich trvalému přínosu současné společnosti. Nabízíme propojení skrze budovy, kde tito senioři bydleli před lety, stejně jako žijí mladší lidé dnes. Díky projektu chceme Prahu 3 představit jako městskou část, která otázku péče o seniory řeší komplexně i nad rámec běžných sociálních služeb a uvědomuje si nutnost jejich aktivního zapojování do veřejného života. Protože tady žijeme všichni společně.

Projekt se poprvé uskutečnil v roce 2024 jako společná iniciativa Ošetrovatelského domova Praha 3, městské části Praha 3 a kulturního centra Atrium Žižkov (Kultura Praha 3,). Hlavním záměrem bylo od počátku dát seniorkám a seniorům možnost zavzpomínat na konkrétní místo, na ulici, dům či byt, ve kterém v Praze 3 žili nebo ke kterému měli nějaký významný vztah. V letošním roce projekt rozšiřujeme o další čtyři příběhy.

Seniorky a senioři vzpomínají nejčastěji na období 50., 60. a 70. let, kdy zakládali rodiny nebo se stěhovali kvůli práci do domů v ulicích Prahy 3. Někteří popisují více či méně idylické sousedské vztahy, každodenní cesty do práce tramvají, dokáží si vzpomenout, kde byly jaké samoobsluhy, jak velké fronty se v nich stály nebo do kolika měly otevřeno, kam chodily jejich děti do školy, na kterém hřišti si s nimi hráli nebo jak snadno v ulicích parkovali. Jejich příběhy jsou někdy fádne každodenní, někdy vtípné a někdy tragické. Pro připravený projekt bylo nutné příběhy lehce poupravit, vybrat to podstatné.

Za projektem To je moje místo stojí tvůrčí a produkční tým Galerie Atrium Žižkov v čele s kurátorem Ondřejem Horákem.

Ten následně, stejně jako v předchozím roce, oslovil současné spisovatelky a spisovatele, aby se na projektu podíleli tím, že vzpomínky přepíšou a částečně převypráví. Mezi oslovenými najdeme opět respektované tvůrce, např. Marka Torčíka, Janu Šrámkovou či Dominiku Prejdovou. Podobně kurátor oslovil také výtvarníky – Klaudivii Hlavatou, Evu Volfovou, Kakalíka nebo Alexeye Klyuykova. Výtvarníci dostali jako předlohu fotografii konkrétní ulice či domu a také informace o období, kdy v domě žili dotazovaní senioři. Na výběru předloh se podílel Klub přátel Žižkova, případně spisovatelé i výtvarníci vycházeli z dalších dodaných fotografických materiálů.

Výstava jednotlivých výpovědí se realizuje v období od podzimu 2025.

Všechny příběhy, které byly od začátku realizace projektu zpracovány, včetně nahrávek původních rozhovorů se seniory, najdete na www.praha3.cz/to-je-moje-misto.

Na finalizaci vzniklého materiálu se podílely: odbor sociálních věcí, odbor vnějších vztahů a kultury městské části Praha 3, Atrium Žižkov – Kultura Praha 3, p. o., Ošetrovatelský domov Praha 3, p. o., a Kreativní Praha, z. ú.

Původní výpovědi najdete na:

1 Příběh Milady Spolkové, Čajkovského 1904/11

2 Příběh Evy Sohrové, Kolínská 1666/19

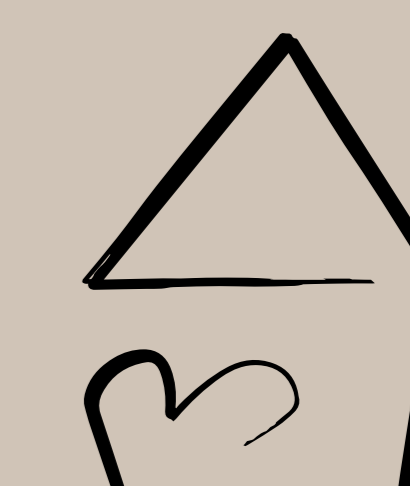
3 Příběh Jana Tomáše, Roháčova 167/27

4 Příběh Marie Budilové, Buková 2554/6

Praha / /

Kultura / /

**atrium
žižkov**

OŠETŘOVATELSKÝ
DOMOV
PRAHA 3